

Tønsberg kommune

JournalpostID 15/7785

Saksbehandler:
 Jarle Krokeide, telefon: 33 34 86 93
 Kommuneutvikling

Høring av konseptvalgutredningen for kryssing av Oslofjorden

Utvalg	Møtedato	Saksnummer
Utvalg for teknikk og miljø	26.02.2015	009/15
Utvalg for bygge- og arealsaker	27.02.2015	018/15
Utvalg for finans, plan og næring	02.03.2015	027/15
Bystyret	11.03.2015	031/15

Rådmannens innstilling

Tønsberg kommune avgir følgende uttalelse til Konseptvalgutredningen (KVU) for kryssing av Oslofjorden:

1. Anbefalingen om utbygging av en fast forbindelse i korridoren Moss-Horten støttes. Til forskjell fra de fleste store samferdselsprosjektene har en slik kryssing av Oslofjorden en stor samfunnsøkonomisk nytteverdi.
2. Det anbefales å gå videre med utredning og planlegging av både en bru- og tunnelloøsning.
3. I den videre planlegging av en bruløsning må det legges vekt på ytterligere å begrense negative virkninger på nærmiljø, naturmiljø og kulturmiljø ved Karljohansvern og Hortenskogen. For en eventuell bruløsning må det velges løsninger som ikke påvirker dette området negativt.
4. Uavhengig av endelig trasevalg for en eventuell tunnel må det utredes tunnelforbindelser også til Horten og Moss sentrum.
5. Anbefalingen om at fergekapasiteten økes på kort sikt støttes. Også dette innebærer ulemper for miljø, trafikksituasjon og byutvikling, og en fast forbindelse må derfor komme raskt.
6. En fast forbindelse må utformes slik at den legger til rette for å redusere utslipp av klimagasser så langt det er mulig. Det må legges til rette for attraktive og miljøvennlige

kollektivløsninger mellom Horten og Moss, tilknyttet de fremtidige IC-stasjonene i Horten og Moss.

7. Behov for og utforming av en eventuell jernbaneforbindelse bør vurderes nærmere, og sees i sammenheng med IC-utbyggingen, den nasjonale godsutredningen og KVVU for terminalstruktur i Oslofjorden.
8. Analysen av regionale virkninger må synliggjøre det fulle potensialet for regionforstørring. En fast forbindelse i ytre Oslofjord vil skape i et felles arbeids, bolig og service marked med 600 000 innbyggere i et flerkjernet byområde. Dette perspektivet bør vektlegges i den videre utredning.

26.02.2015 Utvalg for teknikk og miljø

Møtebehandling:

Rådmannens innstilling enstemmig vedtatt.

Etter dette har UMT fattet slikt vedtak:

UMT-009/15 Vedtak:

Tønsberg kommune avgir følgende uttalelse til Konseptvalgutredningen (KVVU) for kryssing av Oslofjorden:

1. Anbefalingen om utbygging av en fast forbindelse i korridoren Moss-Horten støttes. Til forskjyll fra de fleste store samferdselsprosjektene har en slik kryssing av Oslofjorden en stor samfunnsøkonomisk nytteverdi.
2. Det anbefales å gå videre med utredning og planlegging av både en bru- og tunnellsøning.
3. I den videre planlegging av en bruløsning må det legges vekt på ytterligere å begrense negative virkninger på nærmiljø, naturmiljø og kulturmiljø ved Karljohansvern og Hortenskogen. For en eventuell bruløsning må det velges løsninger som ikke påvirker dette området negativt.
4. Uavhengig av endelig trasevalg for en eventuell tunnel må det utredes tunnelforbindelser også til Horten og Moss sentrum.
5. Anbefalingen om at fergekapasiteten økes på kort sikt støttes. Også dette innebærer ulemper for miljø, trafikk situasjon og byutvikling, og en fast forbindelse må derfor komme raskt.
6. En fast forbindelse må utformes slik at den legger til rette for å redusere utslipp av klimagasser så langt det er mulig. Det må legges til rette for attraktive og miljøvennlige kollektivløsninger mellom Horten og Moss, tilknyttet de fremtidige IC-stasjonene i Horten og Moss.
7. Behov for og utforming av en eventuell jernbaneforbindelse bør vurderes nærmere, og sees i sammenheng med IC-utbyggingen, den nasjonale godsutredningen og KVVU for terminalstruktur i Oslofjorden.
8. Analysen av regionale virkninger må synliggjøre det fulle potensialet for regionforstørring. En fast forbindelse i ytre Oslofjord vil skape i et felles arbeids, bolig og service marked med 600 000 innbyggere i et flerkjernet byområde. Dette perspektivet bør vektlegges i den videre utredning.

27.02.2015 Utvalg for bygge- og arealsaker

Møtebehandling:

Aina Dahl (V) foreslo:

1. En videre utredning av konseptene K3 (bru Horten-Moss) og K4 (tunnel Horten-Moss) støttes ikke slik alternativene nå foreligger.
2. Framtidige utredninger må også forutsette en jernbaneløsning. Det er viktig å få mer gods over fra veg til sjø og bane. En jernbaneforbindelse over fjorden forutsettes som en del av en ny forbindelse. Jernbaneforbindelse skal derfor vurderes videre og sees i sammenheng med IC-utbyggingen på begge sider av Oslofjorden, den nasjonale godsutredningen og KVVU for godsterminalstruktur i Oslofjorden.
3. En videre utredning av K1-konseptet (ferge) støttes som en langsiktig løsning for kryssing av Oslofjorden ved korridoren Horten-Moss.
4. Det må stilles krav for videre utredning at klima og miljøhensyn er førende slik også mandatet for KVVU legger opp til.
5. Dersom en eventuell videre utredning vil bli gjennomført må dette skje som et ekstraordinært prosjekt og ikke gå på bekostning av andre viktige samferdselsprosjekter i Vestfold.

Ved alt.vot. ble rådmannens innstilling vedtatt med 6 mot 1 stemme gitt Dahls forslag (V).
Etter dette har UBA fattet slikt vedtak:

UBA-018/15 Vedtak:

Tønsberg kommune avgir følgende uttalelse til Konseptvalgutredningen (KVVU) for kryssing av Oslofjorden:

1. Anbefalingen om utbygging av en fast forbindelse i korridoren Moss-Horten støttes. Til forskjell fra de fleste store samferdselsprosjektene har en slik kryssing av Oslofjorden en stor samfunnsøkonomisk nytteverdi.
2. Det anbefales å gå videre med utredning og planlegging av både en bru- og tunnelløsning.
3. I den videre planlegging av en bruløsning må det legges vekt på ytterligere å begrense negative virkninger på nærmiljø, naturmiljø og kulturmiljø ved Karljohansvern og Hortenskogen. For en eventuell bruløsning må det velges løsninger som ikke påvirker dette området negativt.
4. Uavhengig av endelig trasevalg for en eventuell tunnel må det utredes tunnelforbindelser også til Horten og Moss sentrum.
5. Anbefalingen om at fergekapasiteten økes på kort sikt støttes. Også dette innebærer ulemper for miljø, trafikksituasjon og byutvikling, og en fast forbindelse må derfor komme raskt.
6. En fast forbindelse må utformes slik at den legger til rette for å redusere utslipp av klimagasser så langt det er mulig. Det må legges til rette for attraktive og miljøvennlige kollektivløsninger mellom Horten og Moss, tilknyttet de fremtidige IC-stasjonene i Horten og Moss.
7. Behov for og utforming av en eventuell jernbaneforbindelse bør vurderes nærmere, og sees i sammenheng med IC-utbyggingen, den nasjonale godsutredningen og KVVU for terminalstruktur i Oslofjorden.
8. Analysen av regionale virkninger må synliggjøre det fulle potensialet for regionforstørring. En fast forbindelse i ytre Oslofjord vil skape i et felles arbeids, bolig og service marked med 600 000 innbyggere i et flerkjernet byområde. Dette perspektivet bør vektlegges i den videre utredning.

02.03.2015 Utvalg for finans, plan og næring

Møtebehandling:

Egeland (SV) foreslo:

Tønsberg kommune viser til behovet for å utvikle bærekraftige transportløsninger som ikke bidrar til økte klimautslipp. På den bakgrunnen vil Tønsberg kommune ikke anbefale at det arbeides videre med en løsning med kryssing av Oslofjorden for biltrafikk med bro eller tunnel. I stedet bør det satses på en forbedret fergetransport.

Tønsberg kommune vil peke på at en kryssing av Oslofjorden for jernbane kan være interessant på lengre sikt både med tanke på regionforstørring og transport av personer og gods mellom kontinentet og Stavanger via Vestfold.

Ved alt.vot. ble rådmannens innstilling vedtatt med 10 mot 1 stemme gitt Egelands forslag (SV).

Etter dette fremmer FPN slik innstilling for bystyret:

FPN-027/15 Vedtak:

Tønsberg kommune avgir følgende uttalelse til Konseptvalgutredningen (KVU) for kryssing av Oslofjorden:

1. Anbefalingen om utbygging av en fast forbindelse i korridoren Moss-Horten støttes. Til forskjell fra de fleste store samferdselsprosjektene har en slik kryssing av Oslofjorden en stor samfunnsøkonomisk nytteverdi.
2. Det anbefales å gå videre med utredning og planlegging av både en bru- og tunnelloøsning.
3. I den videre planlegging av en bruløsning må det legges vekt på ytterligere å begrense negative virkninger på nærmiljø, naturmiljø og kulturmiljø ved Karljohansvern og Hortenskogen. For en eventuell bruløsning må det velges løsninger som ikke påvirker dette området negativt.
4. Uavhengig av endelig trasevalg for en eventuell tunnel må det utredes tunnelforbindelser også til Horten og Moss sentrum.
5. Anbefalingen om at fergekapasiteten økes på kort sikt støttes. Også dette innebærer ulemper for miljø, trafikksituasjon og byutvikling, og en fast forbindelse må derfor komme raskt.
6. En fast forbindelse må utformes slik at den legger til rette for å redusere utslipp av klimagasser så langt det er mulig. Det må legges til rette for attraktive og miljøvennlige kollektivløsninger mellom Horten og Moss, tilknyttet de fremtidige IC-stasjonene i Horten og Moss.
7. Behov for og utforming av en eventuell jernbaneforbindelse bør vurderes nærmere, og sees i sammenheng med IC-utbyggingen, den nasjonale godsutredningen og KVU for terminalstruktur i Oslofjorden.
8. Analysen av regionale virkninger må synliggjøre det fulle potensialet for regionforstørring. En fast forbindelse i ytre Oslofjord vil skape i et felles arbeids, bolig og service marked med 600 000 innbyggere i et flerkjernet byområde. Dette perspektivet bør vektlegges i den videre utredning.

11.03.2015 Bystyret

Møtebehandling:

Aina Dahl (V) fremmet Fellesforslag fra AP, SV og V, Per Marstad og Lene Kjølnér

1. En videre utredning av konseptene for bru og tunnel (K3 og K4) i «KVU for kryssing av Oslofjorden» kan ikke støttes slik alternativene nå foreligger. Tønsberg kommune kan ikke støtte et stort og framtidsrettet kryssingsprosjekt som kun vil basere seg på biltrafikk.
2. De anbefalte løsningene er ikke bærekraftige og vil også gi varige og uopprettelige skader på verneverdige områder og svært verdifulle landbruksarealer på begge sider av fjorden.
3. Det må stilles krav for videre utredning at klima og miljøhensyn er førende slik også det opprinnelige mandatet for KVU la opp til. Hensynet til klima, nasjonalt viktige landskap, kulturmiljøer og biologisk mangfold må bli godt ivaretatt.
4. Framtidige utredninger må også forutsette en jernbaneløsning. Det er nasjonalt uttrykt at det er viktig få mer gods over fra veg til sjø og bane. Jernbaneforbindelse skal derfor vurderes videre og sees i sammenheng med IC-utbyggingen på begge sider av Oslofjorden. Videre må den nasjonale godsanalysen og KVU for godsterminalstruktur i Oslofjorden tas med i beslutningsgrunnlaget.
5. Tønsberg kommune ser Oslofjordforbindelsen som et svært stort, kostnadsomfattende og langsiktig prosjekt, som ikke må utkonkurrere andre større samferdselsprosjekter. Derfor må en oppstart av dette eventuelle prosjektet skje som et ekstraordinært prosjekt i NTP-sammenheng og ikke gå på bekostning av andre viktige samferdselsprosjekter i Vestfold.
6. Tønsberg kommune anbefaler at fergekapasiteten på kort sikt økes. En videre utredning av K1-konseptet (ferge) med miljøvennlige ferger støttes også som en mulig langsiktig løsning for kryssing av Oslofjorden ved korridoren Horten-Moss.

Henning Wold foreslo flg. Endring i pkt. 7:

Behov for og utforming av en jernbaneforbindelse må vurderes nærmere, og sees i sammenheng med IC-utbyggingen, den nasjonale godsutredningen og KVU for terminalstruktur i Oslofjorden. Ved alt. vot. ble innstillingen korrigert med Wolds forslag vedtatt med 20 mot 19 stemmer gitt Dahls forslag.

BY-031/15 Vedtak:

Tønsberg kommune avgir følgende uttalelse til Konseptvalgutredningen (KVU) for kryssing av Oslofjorden:

1. Anbefalingen om utbygging av en fast forbindelse i korridoren Moss-Horten støttes. Til forskjell fra de fleste store samferdselsprosjektene har en slik kryssing av Oslofjorden en stor samfunnsøkonomisk nytteverdi.
2. Det anbefales å gå videre med utredning og planlegging av både en bru- og tunnelloøsning.
3. I den videre planlegging av en bruløsning må det legges vekt på ytterligere å begrense negative virkninger på nærmiljø, naturmiljø og kulturmiljø ved Karljohansvern og Hortenskogen. For en eventuell bruløsning må det velges løsninger som ikke påvirker dette området negativt.
4. Uavhengig av endelig trasevalg for en eventuell tunnel må det utredes tunnelforbindelser også til Horten og Moss sentrum.
5. Anbefalingen om at fergekapasiteten økes på kort sikt støttes. Også dette innebærer ulemper for miljø, trafikksituasjon og byutvikling, og en fast forbindelse må derfor komme raskt.
6. En fast forbindelse må utformes slik at den legger til rette for å redusere utslipp av klimagasser så langt det er mulig. Det må legges til rette for attraktive og miljøvennlige kollektivløsninger mellom Horten og Moss, tilknyttet de fremtidige IC-stasjonene i Horten og Moss.
7. Behov for og utforming av en jernbaneforbindelse må vurderes nærmere, og sees i sammenheng med IC-utbyggingen, den nasjonale godsutredningen og KVU for terminalstruktur i Oslofjorden.

8. Analysen av regionale virkninger må synliggjøre det fulle potensialet for regionforstørring. En fast forbindelse i ytre Oslofjord vil skape i et felles arbeids, bolig og service marked med 600 000 innbyggere i et flerkjernet byområde. Dette perspektivet bør vektlegges i den videre utredning.

Kortversjon – hva saken gjelder:

Bakgrunn for KVVU-arbeidet er et ønske om en fast forbindelse mellom Horten og Moss som er fremmet av fylkespolitikere i Østfold og Vestfold, vedtak i Fylkestinget i Vestfold 26. april 2007 (sak 15/07). Høringsuttalelsen baserer seg på en bred vurdering av KVVU-forslagets overordnede perspektiver. Tønsberg kommune er positiv til anbefalt konsept om en fast forbindelse i korridoren Moss – Horten, men fremholder behovet for at en rekke forhold ved forslaget krever ytterligere utredninger. Dette gjelder særlig konsekvenser for miljø, byutvikling, regionalutvikling på begge sider av Oslofjorden.

Vedlegg:

Vedlegg:

Dok.dato	Dok.id	Tittel
10.02.2015	613228	KVVU for kryssing av Oslofjorden..pdf

Dokumenter i saksmappen:

Nr	T	Dok.dato	Avsender/Mottaker	Tittel
1	I	19.11.2014	Statens vegvesen Region sør	Høring av konseptvalgutredningen for kryssing av Oslofjorden
2	I	07.01.2015	CN=Rita Regbo/OU=KUT/O=TbgKom	Vs: Invitasjon til høringsmøte - Konseptvalgutredning for kryssing av Oslofjorden, 21. januar kl. 12.00-15.30
4	I	22.01.2015	Linda Carolina Ehnmark lindacarole@vfk.no	Tekst til en nettsak på VFK sine nettsider fra høringsmøte KVVU kryssing av Oslofjorden
5	I	03.02.2015	Linda Carolina Ehnmark lindacarole@vfk.no	Høringsuttalelse om KVVU for kryssing av Oslofjorden
6	I	03.02.2015	Tore R. Lund	SV: SV: Høringsuttalelse om KVVU for kryssing av Oslofjorden
7	I	06.02.2015	Per Kvaale Caspersen perkvaalec@vfk.no	20150203 Høringsuttalelse om KVVU for kryssing av Oslofjorden
3	I	09.02.2015	CN=Jarle Krokeide/OU=KUT/O=TbgK om	Høringsmøte 21.01.2015. Samhandling om en høringsuttalelse om Konseptvalgutredning for kryssing av Oslofjorden.
9	U	24.02.2015	Statens vegvesen Region øst	Høring av konseptvalgutredningen for kryssing av Oslofjorden. Forlenget høringsfrist til 12. mars 2015.

Innledning/bakgrunn:

Statens vegvesen presenterte den 19. november 2014 Konseptvalgutredningen (KVVU) for kryssing av Oslofjorden. Utredningen ble samtidig sendt på høring.

Konseptvalgutredning (KVU) er en faglig statlig utredning i tidlig fase for store samferdselsprosjekter med antatt kostnad over 750 mill. kroner. Hensikten med utredningen er å vurdere alternative måter å løse transportbehov på. Utredningen og etterfølgende kvalitetssikring (KS1) skal også gi grunnlag for beslutning om man skal starte planlegging etter plan- og bygningsloven (kommunedelplan, evt. reguleringsplan). Høringsuttalelser i saken utgjør også del av Regjeringens beslutningsgrunnlag.

Høsten 2006 og våren 2007 ble det fattet vedtak i Fylkestingene i Østfold og Vestfold med krav om utredning av en fast forbindelse mellom E6 i Østfold og E18 i Vestfold. Dette ble fulgt opp med to Dokument 8 forslag i Stortinget. På bestilling fra Samferdselsdepartementet har Jernbaneverket, Kystverket og Statens vegvesen utarbeidet en KVU for kryssing av Oslofjorden som nå er sendt på høring med høringsfrist 1. mars 2015.

Statens vegvesen Region øst har hatt prosjektlederansvaret for utredningen. En bredt sammensatt referansegruppe med de mest berørte interessentene har bidratt med innspill til arbeidet underveis. Ordføreren har deltatt fra Tønsberg kommune.

Faktiske forhold (hva har skjedd i saken):

KVU for kryssing av Oslofjorden har utredet to hovedspørsmål:

1. Konsepter som kan redusere Oslofjorden som barriere for transport.
2. Om bru kan være alternativ til å utvide rv. 23 Oslofjordtunnelen.

Faktagrunnlag:

Saksutredningen er en gjennomgang av utredningen og anbefalingene.

Konseptutvalgsutredningen og underlagsrapportene er tilgjengelig på:

<http://www.vegvesen.no/Vegprosjekter/oslofjordkryssing>

Gjennomgang av utredningen

Hva er utredet?

Konseptvalgutredningen ser nærmere på hvordan Oslofjorden kan reduseres som barriere for transport, spesielt for nærings- og godstransport. Videre analyserer utredningen hvordan et bedre transportsystem kan bidra til utvikling av et felles arbeids, bolig og service marked over Oslofjorden. I tillegg vurderer utredningen bru over indre Oslofjord som alternativ til utvidelse av rv. 23. Oslofjordtunnelen.

Behov, mål og krav

Som utgangspunkt for konseptvalgutredningen ble det, etter dialog med ulike interessenter, formulert et prosjektutløsende behov:

«Å redusere ulempene knyttet til Oslofjorden som trafikal barriere, spesielt for gods- og næringstransport».

Samferdselsdepartementet har fastsatt følgende samfunns mål for utredningen:

«Et miljøvennlig og effektivt transportsystem med forutsigbar reisetid, som ivaretar næringslivets behov, og som knytter bolig- og arbeidsmarkedet på hver side av Oslofjorden tettere sammen.»

Ut fra samfunns målet er det konkretisert effektmål som er virkninger for trafikanter og naboer til transportsystemet. Effektmålene er redusert reisetid, mindre forsinkelser og redusert risiko for stenging, utvikling av en større og integrert region og begrenning av klimagassutslipp.

Det er store konflikter mellom transportmålene og klimamålet i valg mellom konsepter for utvikling av transportsystemet over Oslofjorden. Utredningen peker på at det i den videre planlegging vil det være viktig å vurdere hvordan samordnet areal- og transportplanlegging kan begrense uønskede virkninger i form av økte utslipp av klimagasser og mer biltrafikk i byene.

I tillegg til effektmålene er det satt følgende krav som konseptene skal oppfylle:

- Alle konsepter med bru skal ha seilingshøyde i hovedledet på minimum 72 meter.

- Konsepter skal ikke gi varige inngrep i landskapet i store, nasjonale verneområder.

Konsepter

Med utgangspunkt i transportbehov og andre samfunnsbehov vurderer utredningen ulike prinsipielle måter å løse behovene på (konsepter). Det er utredet muligheter for en Oslofjordkryssing i et område fra Drøbak–Sande i nord til Rygge–Tønsberg i sør. Etter siling ble antallet konsepter redusert til fire; K1 Forbedret ferjetilbud, K2 Hurumforbindelsen med veg og jernbane, K3 Bru Moss – Horten og K4 Tunnel Moss-Horten (se illustrasjon 1).

Illustrasjon 1: Grafisk senter/Statens vegvesen

Trafikale virkninger

I transportanalysen ser en fast forbindelse over Oslofjorden i hovedsak ut til å ha to virkninger for transportstrømmene. For det første skjer det en endring for en del relativt korte, lokale reiser som tidligere hadde start og mål på en og samme side av fjorden og som nå velger å krysse fjorden. For disse reisene øker andelen bilreiser på bekostning av kollektivtransport, sykkel og gåing. For det andre skjer det en endring i rutevalget for lengre reiser som flyttes fra E18 på vestsida til E6 på østsida av Oslofjorden og avlastes derfor E18 gjennom Oslo.

Utredningens anbefalinger

En fast vegforbindelse Moss - Horten bør utredes videre

Det anbefales videre utredning og planlegging av en fast vegforbindelse i korridoren Moss-Horten. En fast forbindelse gir størst nytte for trafikantene og bidrar mest til regionforstørring.

Horten og Jeløya peker seg ut som landingspunkter for bru eller tunnel ut fra trafikale virkninger og forhold knyttet til grunnforhold, teknologi, kostnader samt muligheter for å begrense arealkonflikter. Det forutsettes at en bru bygges uten varige inngrep i landskapet i de store verneområdene.

K3 Bru Moss–Horten gir ifølge KVVU'en bedre muligheter for kollektivtransport og sykling og for å knytte byområdene tettere sammen enn tunnel. Basert på de analyserte variantene framstår konsept K4 Tunnel Moss–Horten som best når det gjelder prissatte virkninger, fordi byggekostnadene antas å være vesentlig lavere enn for bru.

Det er stor usikkerhet knyttet til kostnader, trafikantnytte, tekniske løsninger og risiko, og sårbarheten er fortsatt så stor at valg mellom bru og tunnel krever videre utredning.

K1 forbedret fergetilbud bør utvikles på kort sikt

På kort sikt anbefales det at rv. 19 utvikles med et høyfrekvent og mest mulig miljøvennlig fergetilbud som skissert i konsept K1 Forbedret ferjetilbud. Dette forutsetter at rv. 19 gjennom Moss bygges ut som anbefalt i KVU for hovedvegsystemet i Moss og Rygge.

Rv. 23 Oslofjordforbindelsen – bru vil gi størst nytte på lang sikt

Anbefalingen om videre utredning av faste forbindelser mellom Moss og Horten betyr at rv. 23 Oslofjordforbindelsen fortsatt skal gå i en korridor ved Drøbak.

En utvidet tunnel med to løp vil gi en vegforbindelse som tilfredsstillende kravene i tunnelsikkerhetsforskriften og har samme kapasitet som en løsning med bru.

Valg mellom bru eller tunnel må gjøres ut fra en helhetlig avveining av netto nytte, måloppnåelse og mulighet for finansiering. På lang sikt vurderes alternativet med bru som vesentlig bedre i den samfunnsøkonomiske analysen. Brualternativet er også noe bedre når det gjelder måloppnåelse. For å kunne oppnå denne mernytten av ei bru kreves imidlertid en mye større statlig investering i løpet av de neste 10-15 årene enn hva en tunnel vil kreve.

Per i dag er det ikke marked for jernbanekryssing over Oslofjorden

Per i dag er det vanskelig å se at investering i en jernbaneforbindelse over fjorden, med det aktuelle kostnadsnivået (40 - 50 milliarder kroner), kan forsvares. I det videre arbeidet kan det likevel være aktuelt å vurdere en Oslofjordkryssing med jernbane over Hurum, for eksempel som et strategisk grep for langsiktig utvikling av areal- og transportsystemet i Oslo-området.

Videre utredning av forhold knyttet til en fast forbindelse Moss - Horten

Utredningen konkluderer med at følgende forhold bør utredes før oppstart av planlegging etter plan- og bygningsloven: Risiko og sårbarhet ved en lang undersjøisk tunnel, grunnforhold i kritiske områder på land, andre løsninger for bru mellom Jeløya og Horten, mulighet for lokale kryss, kollektivløsninger med bru og tunnel, og drift og vedlikeholdskostnader for bru og tunnel.

Rettslig grunnlag:

Plan og bygningsloven.

Det norske rammeverket for kvalitetssikring av store statlige investeringer (Finansdepartementet).

Forholdet til kommuneplanen:

En ny forbindelse Horten–Moss vil ikke påvirke kommuneplanen i Tønsberg kommune.

Vurderinger:

Ny fastforbindelse Horten – Moss er et stort regionalt prosjekt. Dette er også foreslått utredet i regional plan for bærekraftig arealpolitikk (RPBA). Vestfold fylkeskommune har derfor tatt initiativ til et samarbeid om en høringsuttalelse. En omforent / felles uttalelse fra kommuner og fylkeskommuner vil ha større tyngde i regjeringens beslutningsgrunnlag. Fylkeskommunen har derfor arrangert et eget høringsmøte i tilknytning til møte i Plattform Vestfold 21. januar i år. Det har også vært en skrivgruppe som har utarbeidet forslag til uttalelse. Tønsberg kommune har deltatt i denne skrivegruppa. Denne uttalelsen bygger i stor grad på dette.

I Regional plan for bærekraftig arealpolitikk (RPBA), som sist ble behandlet i Fylkestinget 6. mars 2014 (sak 4/14), ble det presisert at det skulle utredes en Oslofjordkryssing med veg og bane mellom Moss og Horten. Det sies i RPBA at en fastforbindelse Moss-Horten bør utredes med tanke på å styrke kontakten mot kontinentet og å avlaste Oslo. Det skal brukes som et middel for regionforstørring med mål om å forsterke felles bo- og arbeidsmarkeder over Oslofjorden samt styrke regionens konkurransedyktighet og utvikling.

Regionforstørring

Analysene viser at potensialet for regionforstørring er størst ved en kryssing av Oslofjorden mellom Moss og Horten. Pendlingen kan mangedobles (fra et i dag lavt nivå) over Oslofjorden, men

samtidig ser ikke den betydelige pendlingen til Oslo ut til å bli redusert. Likevel mener rådmannen at analysen av de regionale virkningene ikke gjenspeiler det fulle potensialet for regionforstørring. Metoden for å vurdere regionale virkninger har en for snever tilnærming og er lite dynamisk.

En fast forbindelse i ytre Oslofjord vil gi Norges største flerkjernede byområde med 600 000 innbyggere i et felles arbeids-, bolig- og servicemarked. I 5 miles radius fra Tønsberg ligger 5 byer i Grenland, 8 byer i Vestfold og 4 byer i Østfold, hvorav 9 av de 22 største byene i Norge: Skien, Porsgrunn, Larvik, Sandefjord, Tønsberg, Moss, Fredrikstad, Sarpsborg og Halden.

Vestfoldbyen kan bli et nytt tyngdepunkt og en drivkraft som bidrar til regional utvikling og vekst. Ved å fjerne den barrieren som Oslofjorden er, vil et sammenhengende arbeidsmarked i Ytre Oslofjord regionen etableres. Det vises i utredningen til at likheten i næringsstruktur og lønnsnivåer i Vestfold og Østfold, samt at det her er lavere lønnsnivåer enn i Oslo og Akershus, er et hinder for regionforstørring. Rådmannen vurderer at ensartetheten også kan være en fordel. Det at barrieren fjernes vil gi et større regionalt arbeidsmarked, økt konkurranse og nye muligheter for både samarbeid og konkurranse i næringslivet og en mer effektiv offentlig sektor. I utredningen vises det til NOU 2012:16 (Hagen-utvalget) som konkluderer med at større samferdselsprosjekter, spesielt i byområder, kan gi betydelig samfunnsøkonomisk mernytte sammenlignet med den nytten som måles i tradisjonell nytte-kostnadsanalyse. NOU 2011:3 (Kompetansearbeidsplasser – drivkraft for vekst i hele landet) pekte på viktigheten av samferdselsinvesteringer som bidrar til regionforstørring for å utvikle robuste arbeidsmarkeder som har en større bredde og dybde i jobbtilbudet for høyt utdannede. Enkelt sagt betyr det flere karriereveier i regionen.

Vestfold er i dag pendlingsomland til Oslo. For pendlere vil et felles arbeidsmarked i Ytre Oslofjordregionen kunne være et alternativ til arbeidsmarkedet i Oslo området. Også på dette punktet mener rådmannen at analysen på regionforstørring undervurderer pendlingen som vil følge av en slik samferdselsinvestering.

Jernbane

Jernbaneutredningen konkluderer med at det er vanskelig å se at en jernbaneinvestering på 40-50 milliarder kroner kan forsvares. Det anbefales at en jernbaneforbindelse over Hurum blir vurdert i sammenheng med den fremtidige utviklingen av jernbane, terminal og havn i Osloregionen.

Prosjektet har utredet en midtre jernbanekorridor, Hurumforbindelsen, som et rent jernbanekonsept. Av interesse for Vestfold er at en søndre jernbanekorridor (Rygge-Larkollen-Slagentangen-Barkåker) ble vurdert utredet, men raskt forkastet grunnet at det omfatter ikke utprøvd teknologiske løsninger og er svært kostbart. En jernbanekorridor over Moss og Horten er ikke vurdert og utredet.

Rådmannen ser at de teknologiske kravene til en jernbane og vegforbindelse er svært forskjellige og at det er uklart om det er mye å hente i en kombinert forbindelse for bane og veg. I dagens marked for personreiser er det ikke grunnlag for en jernbaneforbindelse. Situasjonen er uavklart når det kommer til godsstrømmene. Det er fortiden flere prosesser knyttet til NTP (godsutredning og KVVU for terminalstruktur i Oslofjorden) som vil kunne få betydning for hvor myndighetene vil styre godsstrømmene.

Når det er sagt tilsier de politiske målene om gods over på sjø og bane, og en nullvekst i personreiser med bil i byområdene at det må gjøres en grundigere utredning av jernbane over fjorden. Rådmannen mener at vurderingsgrunnlaget er for svakt til å forkaste en jernbaneforbindelse over Oslofjorden.

En ny jernbaneutredning bør være mer fremtidsrettet og ta som utgangspunkt et større befolkningsgrunnlag etter utbygging av IC-triangelen til Skien og Halden innen 2030. Sammenkobler man i tillegg Vestfoldbanen og Sørlandsbanen vil potensialet være enda større for transport både av personer og gods.

Vestfold fylkeskommune og Telemark fylkeskommune har laget en plan for intermodal godstransport som skisserer en helhetlig plan for en godskorridor på vestsiden av fjorden. Den utnytter muligheten med Jyllandskorridoren og ville ta gods fra Hirtshals til Brevik eller Larvik havn og videre på bil og bane. En godskorridor på vestsiden av fjorden vil bidra til å øke kapasiteten for gods på bane og bidra til å avlaste Oslo.

Klima

Utredningen omtaler målkonflikten mellom effektiv transport og regionforstørring på den ene siden og miljø/klima på den andre siden. Det er sannsynlig at en ny vegforbindelse vil bidra til økt trafikk, som med dagens teknologi gir økte klimagassutslipp.

Utredningen viser til at utviklingen av kjøretøyteknologi med lavere klimagassutslipp per kjørte kilometer på lang sikt kan være med på å redusere denne målkonflikten. Men denne utviklingen forskutteres ikke i utredningen. Rådmannen konstaterer at det klimamessige forholdet mellom bane og veg er under endring, særlig for personreiser.

Under alle omstendigheter blir det viktig i en videre utredning og planlegging å vurdere hvordan en forbindelse Moss-Horten kan bli mer miljøvennlig.

Rådmannen mener derfor at en fortsatt utredning av en vegforbindelse må vurdere avbøtende tiltak som kan bedre klimaregnskapet til prosjektet. Det må legges til rette for attraktive og miljøvennlige kollektivløsninger mellom Horten og Moss, også tilknyttet de fremtidige IC-stasjonene i Horten og Moss.

Utredningen peker på betydningen av samordnet transport og arealplanlegging. I Vestfold er den regionale Planen for bærekraftig utvikling (også referert til ovenfor) et verktøy for å møte klimautfordringene gjennom samordnet areal- og transportplanleggingen og vil kunne bidra positivt til en fastlandsforbindelse.

Arealkonflikter kultur og naturlandskaper

Prosjektet har et absolutt krav til konseptene om at det ikke skal gi varige inngrep i landskapet i store nasjonale verneområder. Det er etter rådmannens vurdering gjort betydelig arbeid for å unngå varige inngrep og å redusere ulempene med inngrep. Når det er sagt oppfatter rådmannen at konsekvensene for nærmiljø, naturmiljø og kulturmiljø er satt noe for lavt totalt sett. I underlagsrapporten «temarapport – ikke prissatte konsekvenser» ser det ut til at kulturmiljøene (i RPBA) og kulturminner (iht. loven om kulturminner), i tillegg til den omsøkte statusen til Borre som Unesco område, ikke har fått tilstrekkelig verdi.

Karljohansvern er det område i Vestfold som er det største kulturmiljø/ bygningsmiljøet fredet etter kulturminneloven (både områder og bygninger). For en eventuell bruløsning må det velges løsninger for ilandføring på Karljohansvern og Hortenskogen som ikke påvirker området negativt.

Borre er et stort område som er fredet etter kulturminneloven. Borre er et av stedene som er grunnlag for Norges søknad om Unesco status for vikingtid. En påkobling til E18 til Undrumsdalskrysset via rv. 19 vil berøre Borre området. Tilstrekkelig hensyn må tas til disse verdiene i en videre utredning og planlegging.

Vurdering av anbefalingene i KVVU

En fast forbindelse i ytre Oslofjorden har lenge vært ønsket og er tidligere også utredet og vurdert. Med bakgrunn i den sterke befolkningsøkningen med påfølgende økt transportbehov i Oslofjordområdet fremstår det nå som trolig at det vedtas en ny fast forbindelse over Oslofjorden innenfor et 10-20 års perspektiv. Spørsmålet det nå skal tas stilling til er hvor den skal krysse (korridor) og hvilket konsept som skal legges til grunn for videre utredning og planlegging.

Ut fra en helhetlig vurdering av utredningen foreslår rådmannen at Bystyret gir sin støtte til anbefalingen om fast forbindelse i korridoren Moss-Horten. Fergesambandet Moss-Horten er landets mest trafikkerte fergeforbindelse. Til forskjell fra de fleste store samferdselsprosjektene har konseptene med en kryssing i den søndre korridoren Moss-Horten stor samfunnsøkonomisk nytteverdi.

Utredningen konkluderer at en fast forbindelse i denne korridoren vil gi størst regionforstørring og styrke forutsetningene for verdiskaping på begge sider av fjorden. Samtidig konstaterer rådmannen at metodeproblemer for å analysere regionale virkninger innebærer at regionforstørringen av en fast forbindelse undervurderes.

Rådmannen deler utredningens vurdering om at det må ytterligere utredninger til før det tas valg av bru eller tunnel. Det er stor usikkerhet knyttet til kostnader, tekniske løsninger og muligheter for å begrense arealkonflikter.

I eventuell videre planlegging av en bru må det legges større vekt på å begrense negative virkninger på nærmiljø, naturmiljø og kulturmiljø ved Karljohansvern og Hortenskogen. For en eventuell brøløsning må det velges løsninger for innlandføring som ikke påvirker dette området negativt.

Utredningen peker på at det lokale nedløpet for en tunnel i Horten må være sentrumsnært for at det skal gi økt trafikk. Rådmannen vurderer det derfor som viktig å få utredet mulighetene for et nedløp i Horten sentrum som knyttes til hovedtunnelen via en sidearm.

Rådmannen støtter anbefalingen om en kortsiktig løsning med et forsterket og miljøvennlig fergesamband for kryssing av Oslofjorden. Denne har imidlertid også ulemper for miljø, trafikk situasjonen og byutvikling, som gjør at en fast forbindelse må komme raskt.

En av de største ulempene med en vegforbindelse er at det bidrar til økt trafikk som gir økte klimagassutslipp. Rådmannen mener derfor at den videre utredningen av en vegforbindelse må vurdere avbøtende tiltak som kan bedre klimaregnskapet til prosjektet. Det må dessuten legges til rette for attraktive og miljøvennlige kollektivløsninger mellom Horten og Moss, også tilknyttet de fremtidige IC-stasjonene i Horten og Moss.

Videre mener rådmannen at det er for tidlig å avskrive en jernbaneforbindelse over fjorden. Det er nødvendig med en utredning som legger større vekt på godstransport og som er mer fremtidsrettet i forhold til potensialet økte personreiser etter at utbyggingen av IC står klar 2030.

Alternative løsninger:

Ingen. Anbefalingene i KVVU-en støttes.

Økonomiske konsekvenser:

Ingen for Tønsberg kommune.

Helse- og miljøkonsekvenser:

Det blir positivt for miljøet å få etablert en fast forbindelse mellom Horten og Moss enten som brøløsning eller tunnel. Utslipp av klimagasser blir redusert dersom fergeforbindelsen blir erstattet av en fast veiforbindelse.

Konsekvenser for barn og unge:

Ingen i Tønsberg kommune.

Videre behandling:

Saken sendes også til Utvalg for Teknikk og Miljø og går videre til Utvalg for Finans og Næring og Bystyret.

Tønsberg, 11.02.2015

Geir Viksand
rådmann

Rita Regbo
by- og arealplansjef

Dato: 23.03.2015

Statens vegvesen Region øst
Postboks 1010

2605 LILLEHAMMER

Høring av konseptvalgutredningen for kryssing av Oslofjorden. Vedtak i Tønsberg kommune.

Vi viser til Deres brev av 19. november 2014 om høring av konseptvalgutredning (KVU) for kryssing av Oslofjorden.

Tønsberg kommune behandlet saken i Bystyret den 11. mars 2015 (sak 031/15) med 20 stemmer mot 19.

Tønsberg kommune avgir følgende uttalelse til Konseptvalgutredningen (KVU) for kryssing av Oslofjorden:

1. Anbefalingen om utbygging av en fast forbindelse i korridoren Moss-Horten støttes. Til forskjell fra de fleste store samferdselsprosjektene har en slik kryssing av Oslofjorden en stor samfunnsøkonomisk nytteverdi.
2. Det anbefales å gå videre med utredning og planlegging av både en bru- og tunnelløsning.
3. I den videre planlegging av en bruløsning må det legges vekt på ytterligere å begrense negative virkninger på nærmiljø, naturmiljø og kulturmiljø ved Karljohansvern og Hortenskogen. For en eventuell bruløsning må det velges løsninger som ikke påvirker dette området negativt.
4. Uavhengig av endelig trasevalg for en eventuell tunnel må det utredes tunnelforbindelser også til Horten og Moss sentrum.
5. Anbefalingen om at fergekapasiteten økes på kort sikt støttes. Også dette innebærer ulemper for miljø, trafikksituasjon og byutvikling, og en fast forbindelse må derfor komme raskt.
6. En fast forbindelse må utformes slik at den legger til rette for å redusere utslipp av klimagasser så langt det er mulig. Det må legges til rette for attraktive og miljøvennlige kollektivløsninger mellom Horten og Moss, tilknyttet de fremtidige IC-stasjonene i Horten og Moss.
7. Behov for og utforming av en jernbaneforbindelse må vurderes nærmere, og sees i sammenheng med IC-utbyggingen, den nasjonale godsutredningen og KVU for terminalstruktur i Oslofjorden.
8. Analysen av regionale virkninger må synliggjøre det fulle potensialet for regionforstørring. En fast forbindelse i ytre Oslofjord vil skape i et felles arbeids, bolig og service marked med 600 000 innbyggere i et flerkjernet byområde. Dette perspektivet bør vektlegges i den videre utredning.

Med hilsen

Jarle Krokeide
seniorrådgiver

Vedlegg: Bystyresak 031/15. Høring av konseptvalgutredning for kryssing av Oslofjorden.

Kopi til:

Elisabet Finne

Geir Viksand

Rådmann

Jan Ronald Eide

Linda Carolina Ehnmark

lindacarole@vfk.no

Tore R. Lund

Per Kvaale Caspersen

perkvaalec@vfk.no

Rita Regbo